

Renaissance a humanismus

učebnice str. 88 - 95

Renaissance

- **Vliv antiky** (hlavně Říma)
- **Renaissance= znovuzrození**, životní styl, filozofie, **umělecký sloh**
- Vznik na konci 13. stol. v ,centra: Florencie, Řím a Benátky

Humanismus

- **humanus**= lidský, **obracení se ke společnosti a k člověku**, **nový životní styl**, nový způsob myšlení, klade důraz na rozum a vzdělání oproti středověku (víra)
- mezinárodní jazyk: latina, ale začínají i národní jazyky

- V polovině 15. století došlo díky **vynálezu knihtisku** ke zrychlení a zlevnění výroby knih – vynalezl:
- **Věda**: vznik nových oborů, rozvoj fyziky, astronomie, lékařství

..... – Země obíhá kolem své osy a kolem Slunce

Giordano Bruno – za své názory upálen

Galileo Galilei

- **Filozofie**:
- **Architektura**: znaky: sloupy, římsy, sdružená okna, balustráda, sgrafita, antické vzory, stavby paláců, zámků, stavby do šířky oproti gotice

Filippo Brunelleschi

- **Sochařství**: lidské proporce, **materiál**: mramor, bronz

..... „Bronzový David“ , Michelangelo Buonarroti

- **Malířství**: perspektiva, proporce, **náměty**: akt, lidské tělo,

..... – „Mona Lisa“ , Sandro Boticelli - „Zrození Venuše“

Reformace

= obnovení, náprava, přetvoření

- **Úsilí o nápravu křesťanské církve**
- **Náboženské hnutí**
- Příčiny: církev žije v přepychu, roste bohatství církve, vliv na politiku
- Cíl: návrat k Bibli
- Církev, která vychází z reformace= **protestantská** (evangelická)
- Kritika církve: u nás Mistr Jan Hus v 15. stol, v 16. stol v Německu (luteránství)

, Švýcarsku- (kalvinismus)

, šíření do dalších zemí

-

Protireformace

-vedla ji církev- snaha zabránit reformaci, rekatolizace, vznik nového řádu- jezuité

Tridentský koncil (1545-1563) odstraněn prodej odpustků, větší kázeň duchovenstva

Důsledky: křesťanský svět rozdělen- protestantský a katolický, náboženské války- pustošení zemí.

Objevné plavby

Příčiny:

1. Vpád Turků na Blízký východ a do Evropy – ohrožen obchod s orientem po souši, hledání nových cest po moři
2. Pád Cařihradu 1453
3. Nedostatek kovu (zlata a stříbra) v Evropě
4. Námořní pokrok- kormidlo, plachty, mapy, kompas
5. Touha po dobrodružství
6. Přesvědčení, že Země je kulatá
7. Šíření křesťanství

Od poslední třetiny 14. stol obchod s Čínou – **Marco Polo** - dovoz koření, zlata, hedvábí

1. Fáze objevných plaveb

Portugalci

Směr: Afrika

Cíl: zisk zlata, koření a slonoviny

Představitelé: **Bartolomeo Diaz a Vasco da Gama**- obeplul Afriku

2. Fáze objevných plaveb

Španělé

Představitel: **Kryštof Kolumbus**

– pocházel z Itálie , z Janova

- Nabídl služby španělské královně Isabele Kastilské
- Chtěl najít cestu do Indie směr na západ
- Vyplul v srpnu **1492** na třech lodích: **Santa Maria, Pinta, Niña**
- Přistál na Bahamách, domníval se, že je v Indii- proto odvozen název původních obyvatel **Indiáni**

Amerigo Vespucci – **objevil Ameriku**, uvědomil si , že je to nový kontinent

Fernando de Magalhaes – obeplul zeměkouli=důkaz o kulatosti Země, tuto cestu nepřežil

Francis Drake- první angličan, co obeplul Zemi

3. Fáze objevných plaveb

Dobyta říše Aztéků, Májů, Inků

Aztékové- Hernando Cortés

Inkové- Francisco Pizarro

Důsledky objevných plaveb

1. Nové poznatky o světě
2. Naleziště drahých kovů
3. Rozvoj dálkového obchodu mezi Evropou a koloniemi – vznik obchodních společností (Anglie, Francie)
4. přesun obchodních středisek ze Středomoří na pobřeží Atlantiku
5. rozvoj evropské vzdělanosti
6. Do Evropy se dostaly dnes zcela běžné, ale dříve neznámé plodiny např. rajská jablíčka, brambory, kukuřice, kakao či bavlna
7. důsledky pro domorodé obyvatele – vyhubení, zánik vyspělých civilizací, zotročení domorodého obyvatelstva, Evropané sem zavedli nemoci - neštovice, chřipka